

ሕሉፍ ምንፋቅ ዶ ሓደጋታት ምንፃር

አብ ዝቐረባ እዋናት ዝተፈላለዩ አብ ፖለቲካዊ መንቅስቃስ ኔሮም ግን ድማ ደሃዮም አጥፊኦም ዝነበሩ ውልቀ ሰባት ዝተፈላለዩ ዛዕባታት አልዲሎም ርእዮታት ምሃብ ጀሚሮም አለው። እዙይ ካብ ዝኾነ ይኹን ኹርናዕ ይበገስ ሓሳባትካ ናብ ግልፅ መድረኽ አውፅእካ ምክታዕ ንስርዓት ዲሞክራሲናን ዝተፈላለዩ ሓሳባት ናይ ምፅዋር ባህልና ንምዕባይ ናይ ባዕሉ አበርክቶ ክህልዎ ይኸእል እዩ። ዳሃዮም ጠፊኡ ዝነበሩ ሰባት ምዝራብ ጀሚሮም ዝበልክሉ ቅድሚ ኣዋርሕ ፕሮፌሰር ተስፋፅዮን መድሃንዮ ብ1979 ዓ/ም ዝሰማዕናዮ ደሃዮ ሕዚ ክንሰምዖ ምጅማርናን ድሕሪ ተሃድሶ ዳሃዮም ሰሚዕናዮም ዘይንፈልጥ ጀኔራል ፃድቃን ገ/ተንሳይ “ዓድና አብ ሓደገኛ ቅልውላው አላ” ዝብል ሪኢቶ ሕዞም ብምቕራብም እዩ። ናይ ፕሮፌሰር ተስፋፅዮን መድሃንዮ ንውድብ ህወሓት ብናይ ትግራይ ትግርኛ ፖሊስ ከም ዘለዎ አምሲሉ ዘቕርቦ አብዚ ፅሑፍ እዙይ ክሪኦ አይደልን። ንምንታይ እንተይልኩም መብሃሕኡ ፅውፅዎይን ነበርያ-ነበረ ዝመስል ስለዝኾነ ብዙሕ ትምህርቲ ክርክብ እዩ ኢሊ አይገመትኩን። አብቲ ጀኔራል ፃድቃን ዘልዐሎም ጉዳያት ዝመሰለና ምዝራብ ይከአልን ይግባእን እዩ ኢሊ እዩ።

እዚ ዝፅሓፎ ዘለኹ ርኢቶ ንውልቀይ ዝወክል እምበር አባል ህወሓት ብምኻነይ ናይ ውዳብና ርኢቶ ውኪለ ዘይምኻነይ ክሕብር ይደሊ። ብውልቀ ርኢቶይ የቕርብ ስለዘለኹ ምበር ዘለውኒ ፖለቲካዊ ፍልጠታይን ውግንናይ ንመስመር ህወሓት ምኳኑ ክሕብር ይፈቱ። አብ ፅሑፍ ጀኔራል ፃድቃን ርኢቶ ንምሃብ ሓሳባታይ አብ አርባዕተ ክፋል ወዲበዮ አለኹ።

እቲ ሓደ ናይ ሃገራዊ ቅልውላው መዐቀንታት እንታይ እዮም። እቲ ካልኣይ አብቲ ሓሳብ ዘለው ሓቐኛ ሓሳባት እንታይ እዮም ። ሳልሳይ አብቲ ፅሕፍ ዘለው መሰራታዊ ክፍተታትን ሕፅረታትን ዝብሎም ክፋል ዝሓዘ እዩ። እቲ ራብዓይ ሓዱሽ ዘይኮነ ግን ድማ ዝተደገመ መማረጊ ብዝብል ንምቅራብ ክፍትን እዩ።ንዚ ዘቕረብክዎ ሓሳብ መሰረት

ጌሮም ንዝመፀ ሓሳባት ፣ ርኢቶታትን ነቐፌታትን ብሃናፃይ መልክዑ ከምዝሪኦም ክሕብር ይደሊ።

1.ናይ ሃገራዊ ቅልውላው መዐቀንታት ስርዓት ር/ማልነት እንታይ እዮም።

ሃገርና ኢትዮጵያ ብልምዓታዊ ኣታሓሳስባ ዝምራሕ ስርዓት እኛ እንተኾነ እትሃንዖ ዘላ ስርዓት ስርዓት ር/ማልነት ምኃኑ ፍሉጥ እዩ። እዚ ስርዓት እዙይ ዝተፈላለዩ ረብሓን ድሌት ዘለዎም ክፍላት ሕ/ሰብን ንዚኣቶም ዝውክሉ ፖርትታት ሕግን ስርዓትን ተኸቲሎም ንምስራሕ ኣብ ዝፈትንሉ ሓደ ምስ እቲ ሓደ ምውጣጥ ፣ ብዝኣተውዎ ኩንትራት ስራሕቲ ዘይምፍፃም ፣ ኣብ መንጎ ውልቀን ሓበራውን መሰላት ንምኸባር ዝግበር ውጥጥን ጎንፅታትን ምህላዎም ዘይተርፍ እዩ። ጎንፅን ምውጣጥን ምህላው እቲ ስርዓት ድኹም ወይ ጥንኩር ከብሎ ኣይኸእልን ውህብ ባህርያት ናይቲ ስራሕቲ ስለዝኾኑ። እቲ ስርዓትን ንቲ ስርዓት ዝመርሕ መንግስቲ ጠንካራ እዩ ወይ ድማ ዝወድቐ መንግስቲ እዩ ዝበሃለሉ ስለስተ ዓበይቲ መዐቀንታት ኣለው።

ብኣጠቓላሊ እቲ መንግስቲ ኣብ ውሽጢ ሃገራዊ ሓፅሩ ኮይኑ ንድሌትን ርብሓን ህዝቢ ይሰርሕ ዶ ኣሎ ኣይሰርሕን ብዝብል ሓፈሻዊ ነገር ክቐመጡ ዝኸእሉ political goods or public goods ብኣግባቡ ዶ ይህብ ኣሎ ኣብ ዝብል ዝጠቓለሉ እዮም። ካብቶም መዐቀንታት ሓደን ቅድሚኡ ኹሉን ከም መዐቀኒ ዝወስድ መንግስቲ ፀጥታዊ ድሕንነት እታ ሃገርን ፀጥታዊ ስግኣት ዜጋታትን ኣውጊዱ ስላማዊ ናብራ ክነብሩ ይገብር ኣሎ ዶ ዝብል እዩ። ምስ እዙይ ተኣሳሲሩ ዝረእ ፀጥታን ድሕንነት ዜጋታት ንምፍራስ ንዝፍትኑ ኣካላት ስርዓት ዘትሕዘሉን ዝተነፀረ ኩሎም ኣካላት መንግስትን ህዝብን ዝሳተፈሉ መግንሒ መስርሕ ኣለዎ ዶ? ኣይብሉን ከመይ ከ ይትግበር ኣሎ ዝብል እዩ። ብመንፅር እዙይ ሃገርና ኢ/ያን መንግስታን ዘኸርፅ ኣፈፃፀማ ካብ ዘለዎም ዓድታት ሓንቲ ያ።

እቲ ካልኣይ መዐቀኒ ወይ ድማ political goods ዝብሃል መላእ ህዝብታት ብዝተፈላለዩ ውዳቦን መንገድን ኣብቲ ፖለቲካዊ ከይድን ፖለቲካዊ ጨወታን ክዋስኡ ዝፈቅድ ኣስራርሓ፣ ሕጊ ፣ ንዙይ ንምትግባር ዘኸእል ባህልን ልምድን ንምጥንኻር መንግስቲ ስጉምቲ ይወስድ ኣሎ ዶ? ኣብ ተግባር ከ ከመይ ይውዕሉ ኣለው ዝብል እዩ።

እቲ ሳልሳይ መዐቀኒ ምንም እካ ብውልቀ ትካላት ክወሃብ እውን ዝፍትን እንተኾነ መንግስቲ ብትብዓት ክሰርሖም ዝግባእ ምዕሩይ ናይ ትምህርትን ጥዕናን ግልጋሎት ንሕ/ሰብ ይህብ ዶ? እቲ ኢኮኖሚ ዘንቐሳቕሶ መሰረተ-ልምዓት ትሕተ-ቕርጺን ብዝተወደበን ዝተተለመን የቕርብ ዶ ኣሎ? እቲ ኢኮኖሚ ዘንቐሳቕሶ ፋይናንሳዊ ትካላትን ስርዓቱን ከመይ ዝበለ ግልጋሎት ይህባ ኣለዎ ኣጠቓላሊ እቲ ኢኮኖሚ ጥዕንኡ ሓልዩ ይኸይድ ዶ ኣሎ ዝብሉ እዮም።

ብዞም መዐቀንታት እዚኣቶም ሃገርናን መንግስትናን እንተተመዘኑ ካፍቶም ኣብ ኣፍሪቃ ዘለው ድሕንነት ሃገርን ህዝብን ዝሕለው፣ ንህዝቦም ኣብ ፖለቲካዊ ፀወታ ክሳተፍ ዝገብሩ፣ ንሕዝን ቀፃሊ ወለዶን ዝኸውን መሰረተ-ልምዓት ኣብ ምስራሕ ዘለዉ ጠንካራ ሃገርን መንግስትን እዮም። መንግስቲ ዝግበዩ ቐፃርርን ንብረት ዓዳግን እዩ ዝብል ረቋሒ መዐቀኒ ክኸውን ኣይኸእልን ምኸንያቱ ኣብ ዝኾነ ዓዲ እቲ ዝግበዩ ሰብ ዝቆፀር ገንዘብን ንብረትን ዘንቐሳቕሶን መንግስቲ ሓደ እዩ። ግዕዝይና ኣሎ ዶ የለን ዝብል ረቋሒ ናይ ቅልውላው መመዘኒ ክኸውን ኣይኸእልን ግዕዝይና ካብ ሃለዎቱ ደረጃኡ፣ ዓይነቱን መጠኑን እዩ እቲ ወሳኒ እነተዘይኮይኑ እዚ ሽግር እዙይ ካብ ኢትዮጵያ ክሳብ ፈረንሳይ፣ ካብ ኬንያ ክሳብ ኣሜሪካ ዝረከ ተግባር እዩ እቲ ቀንዲ ጉዳይ ንዙይ መእለያ ኣለዎ ዶ የብሉን እቲ ካልኣይ ወሳኒ ነጥቢ። ካብ ትግራይ ውፃኢ ዝነበሩ ተጋሩ ይፅልኡ ኣለው ዝብል ወይ ኣብ'ቲ ከባቢ ብዘሎ ትምኽሕትን ፀቢብነት ዝገብሮ ዘሕፍር ምንቕስቓስ እዩ ዝመፅእ ወይ ኣብ'ቲ ከባቢ ዘለው ተጋሩ ኣብ ክራይ ኣካቢት ኣትዮም ዝፈጥርዎ ፀገም መሰረት ተገይሩ ዝነቅል ዝንባለ እዩ። እዙይ ካብ ብትብዓት ትኸረት ሂብካ ክእለ ኣለዎ ምባል ሓለፉ ከም መዐቀኒ ቅልውላው ክኸውን ኣይኸእልን። ስለዝኾነ ጀኔራል ፃድቃን ዝሃብዎ ዓለም ለኻዊ መዐቀንታት መሰረት ዘይገበረን ንወድዓዊ ኩነታት ሃገርና ብቕጥቡ ተራዲእኻ ዝተወሃበ መድምዳም እዩ ዝብል ሪኢቶ የብለይን። ንቲ ውድዓዊ ኩነታት ዘይገልፅ መድምዳምታ ንምሃብ ዘኸእሎም ምኸንያት ባዕሎም ዝፍትሸዎ ጉዳይ ኾይኑ ኣነ ብዝመስለኒ ነቶም ኣብ ክይዲ ህንፀት ከጋጥሙ ዝኸእሉ ግን ድማ ብስንኪ ክልላዊ መንግስታት ዘለዎም ናይ ኣፈፃፅማ ጉድለት ጉልህ ኢሎም ዝተራኣዩ ድኸመታት ብኣግባቡ ዘይምርዳእ ክኸውን ይኸእል እዩ። እቲ ካልኣይ ዋናን ምኸንያት እቲ ብምኸንያት ውሽጣዊ ምብስባስ ዝተገንፀለ ጉጅለ ምስ ሑሩጩ ከምዘሎ ንምርኣይ ንቲ ተፈጠረ ኣጋጣሚ ፅቡቕ ስለዝመስሎም እዩ።

2. ኣብ'ቲ ፅሑፍ ዝረኽብክዎም ኣወንታዊ ጉዳያት፡-

እዚ ኣብ እዋን ስሰታት ንጡፍ ፖለቲካዊ ተወሳኢ ዝነበረ ሓይሊ ሓደ ንቲ ሓደ ብድፍኑ ምቕዋም እምበር ንቲ ኣወንታዊ ርኢቶ ኣሪኻ ኣወፅኢኻ ምቕባል ዘይለመዶ ባህሊ እዩ። ብተነፃፃሪ ፀላእትና ክሳብ ኮራርምቶም ዋላ ይሳሓቁና ንውድብናን ንህዝብናን ዝጎድእ ዝሰራሕናዮ ድኽመት ክንቕብሎን ክነሳጠሖን ኣለና ዝብል ኣረኣእያ ዝነበሮም ብተግብር ክንዲ ዓቕሙ እናተግበረ ዝመፀ ውድብ ህወሓት እዩ ዝብል እምነት ኣለኒ። ይኹን እምበር ኣብ እዋን ምብስባስ እዚ ባህሊ ውድብና እዙይ ጠፊኡ ምንባሩ ይፍለጥ። ንህዝቢ ዝጠቕም ሓሳብ ካብ ተቓዋሚ ይምፃእ ካብ ደጋፊ ብኣግባቡ ምቕባል ስለዘድሊ ከምዝስዕብ ኣቕሚጦዮም ኣለኹ።

ጀኔራል ፃድቃን ስነ-ሓሳብ ልምዓታውን ዲሞክራሲያውን መንግስቲ እቲ ዝበለፀ መማረፂ ምዃኑ ምቕባሎም ሓደ ኣወንታ እዩ። ከም'ቲ ኩላትና ንፍልጦ ናይ ፅግዕተኛ ምብስባስ ኪጋጥም ካብ ዝገብርዎ ቀንዲ ምኽንያት ሓደ ንፁር ስነ-ሓሳብ ሓዙ እቲ ላዕለዎይ ኣመራርሓ ክመርሕ ዘይምክኣሉ እዩ። እቲ ጉጅለን ጀኔራል ፃድቃን ካብ ፖለቲካዊ መስርሕ ንባዕሎም እንተጻልሉ ብናታቶም ኣፀዋውዓ እቲ ናይ ቤተ መንግስቲ ጉጅለ ናብ ደንበ ሃፀይነትን ሻዕብያን ዝተንበርከኸ እዩ። ሓደሻብ ስነ-ሓሳብና ናይ ሽቃላይ እቲ ካሊእ ግዜ እቲ ዝበለፀ ዲሞክራሲያዊ ርእስ ማላዊ ስርዓት ሃኒፅና ኢና እናበሉ ነሰንሳቱ ዝዋቃዕ ሓሳብ የቕርቡ ስለዝነበሩ እዩ። ሓዚ ንቲ ብተሃድሶ ነፂሩ ዝወፀ ስነ-ሓሳብ ምቕባሎም ተረዳዲእኻ ሓሳብ ንምምዕባል በሪ ዝኸፍት ዝብል ኣለኒ። ንቲ ንፀጋም እናረኣየ ዓዲ-የማናውያን ዝሓደረ ጉጅለ ዝተጋገየ መንገዲ ምምራፁ ጋህዲ ምግባሮም ክምስገኑ ይግባእ።

ካልኣይ እቶም ኣብ ሕገ-መንግስትና ዝተቐመጡ ሕጊ-መንግስታዊ ኣወዳድባ ስርዓተ-መንግስቲ ክጠናኸሩ ኣለዎም ምባሎምን ሕገ-መንግስቲ ብጥቕሉል እውን እንተኾነ ምቕባሎም ሓደ ዓብዪ ነገር እዩ። ካብ ዝተወሃዦም ሕገ-መንግስታዊ ልኡኽ ወፃኢ ኣብ ክልተ ጉጅለ ኣትዮም ፖለቲካዊ ዕርቂ ንምፍጣር ተንቀሳቂሶም ተባሂሎም ዝሕመዩ ጀኔራል ሕገ-መንግስቲ ነኽብር ምባሎም ዓብዪ ዝላ እዩ ባሃላይ እዩ። ብኻሊእ ኣበሃህላ ንዝፈፀምዎ ሕገ-መንግስታዊ ጥሕሰት ብተዛዋዋሪ ይቕርታ ከምዝበሉ ጌርካ ክውሰድ ይኸእል እዩ በሃላይ እዩ።

እቲ ሳልሳይ አወንታዊ ጉዳይ ንቲ ባዕሎም ዝተዋስከሉ ዕጥቃዊ ቃልስን ተሓንጊጥዎ ዝመፀ ዕላማታት ግቡእ ክብሪ ምሃቦም ሓላፍነቶም እኳ ከምስግኖም ይደሊ። ንቲ ኣብ ብረታዊ ቃልሲ መስተንክር ዝሰርሐ ህዝቢ ትግራይ ክብሩን መንነቱን ዘንጊፆም ኣብ ፖለቲካዊ ውሳኔ ኢትዮጵያ ናይ ትግራይ ግደ ፕሪፈራል እዩ ምስ ዝብል ጉጅለ ዝጠበቐ ምትእስሳር ኣለዎም ተባሂሎም ካብ ዝሕመዩ ጀኔራል ከምዘይ ዝበለ ቃል ምስማዕ ደስ ዝብል እዩ። እቲ ኣብቲ ዕሕፎም ክሳብ ሕዚ ብክብሪ ዝዕወዕዎ ስዩ ኢትዮጵያ ናይ ብሄር ብሄረ-ሰባት ከረጢት ኣይኮነትን እንትብል ንዝሰምዐ ናይ ጀኔራል ፃድቃን ንዕጥቃዊ ቃልስና ክብሪ ምሃቦም ከም ኣወንታ ንወስዶ በሃላይ እዩ።

3. ኣብቲ ዕሕፍ ዝረኽብክዎም መሰረታዊ ጉድለታት :-

ንቶም ጉድለታት ኢሎም ኣጋኒኖም ዝረኣይዎምን ጉድለታት መንቀሊ ኢሎም ዘቐመጥዎምን ነገራት ንዓይ ግልባጥ ኾይኑ ስለ ዝረኽብክዎ ከምዝስዕብ የቕርብ ኣለኹ፤- ሓደ መሰረታዊ ስሕተት ዝበልክዎ ውድብና ህወሓት ዝተፈላለዩ ናይ ምብስባስ ምልክት እኻ እንተነበርዎ ብመሰረቱ ጥዑይ እዩ ኔሩ ምባሎም እዩ። እቲ ኣጠቃላሊ ሃገራዊ ኣጀንዳ እንተየነፀረ ኣብ ቤተ መንግስቲ ኾይኑ ብሓደ ጥርሙዝ ውስኪ ምብኣስ ጀሚሩ ዝነበረ ማእኸላይ ኮሚቴ ጥዑይ ኔሩ ክበሃል ይኸእል ዶ? እቲ ካብ ተጋድላይ ብየማንን ፀጋምን ንዝተልዓሉ ሕቶታት ንባዕሉ ዘይፈተሽ ንታሕቲ ወሪዱ በቢወልቁ ተጋዳላይ እናባረረ ዝወዕል ዝነበረ ማ/ኮሚቴ ጥዑይ ከመይ ጌሩ ይኸውን። ንባዕሉ ንዝተቐወሙ ተጋደልቲ ስራሕ ከይረኽቡን ንዝሰርሕዎ ስራሕቲ ኣብ ዕዳጋ ውዲሉ ንሮኦም ከይመርሑ ርካሽ ስራሕ ዝሰርሕ ዝነበረ ማእኸላይ ኮሚቴ ጥዑይ እንተነይሩ መን ሕማቕ ይበሃል። ካብዘይ ንላዕሊ ኣብ ናይ መረፃ ውድድር ቀሪቡ ንዝቐረብሉ ሕቶታት ምምላስ ዝኣበዩ ማእኸላይ ኮሚቴ ብቐዳትን ሕሩቁን ኔርዎ ከመይ ኢሉ ይበሃል። ርእሰ ኩሉ ኣብ ውግእ ሻዕብያ ባዕሎም ጀኔራል ፃድቃን እውን ዝፈልጥዎ ንባዕሉ ዓዲ ኣሕሊፎም ኾይኑ ክመርሕ ብምፍታኑ ሻዕብያ ልቢ ልቢ ክረኽብ ዝገበረ፤ ዝነበርዎ ውፍይነት ተሰሊቡ ውግእ ምምራሕ ኣብይዎ ካብ ኣኸሱም ንዓዲ ግራት ኸኸይድ ወይ ቦንባ ወይ ሻዕብያ ክረኽብኒ ስለዝኸእል ብዓብዩ ዓዲ ጌረ ብመቐለ ዘይረ እዩ ንዓዲ ግራት ክኸይድ ኣለኒ ኢሉ ብፍርሒ ዝወሓጥ ዝነበረ ሓይሊ ድሓን እዩ ኔሩ ምባልን ቁስሊ ተጋዳላይ ምንካእ ኣብ ርእሲ ምኻኑ ሕዚ ውን ናይቲ ዝተበደለ ህዝቢ ስቓይ ኣቃሊልካ ምርኣይ ዘመላኸት እዩ።

ካልኣይ ዝተገብረኩም ስሕተት እቲ ፀገማት ድሕሪ ተሃድሶ እዩ እናተጋደደ መጊኡ ዝብል እዩ። እቲ ስረዓት ዝምረሓሉ መሰረታዊ መስመር ኣነጻርና እቲ ቀንዲ ሓዲጋ ክራይ ኣካብነት ምኻኑ ኣለሊና እናተቓለስናዮ ዝመጻእና ምኻና ጀኔራል ዝተቐበልዎ ኣይመሰሉን “እቲ ክራይ ኣካብነት ዝበሃል”ይውስኽ ኣሎ ኢሎም ከምመውቕዲ እዮም ዝጥቀሙሉ ዘለው እምበር ካብ ምድኻም ክራይ ኣካብነትን ምድልዳል ልምዓታዊ ኣተሓሳስባ ንምርኣይ ዝፈተኑ እውን ኣይመሰሉን። እቲ ዘግርም ዝምረሓሉ ዝነበረ መስመር ብዕሊ ገዲፉ ናበይ ከምዝኸይድ ውድብን መንገድን ሓዲጋን ኣነጻሩ እኸድን መን ብቐሊሉ ናብ ገደል ከምዝኣቱ ፍሉጥ ኣየመስለኒ። ካሊእ ዘይተፀበኸም ንቲ ብፀረ ዲሞክራሲን ዕግዕተኛ ምብስባስ ዝተጎደኦ ተጋዳይን ህዝብን ረሲዖም ንቶም ብፅጋቦም ተጋዳላይ ኣብ እግሮም ወዲቐ እናለመኖም ኣፈንጊጦም ዝወፁ ማእኸላይ ኮሚቴ ኣሕዚኖሞም። ተጋዳላይ ንዳንሻ ኣይኸድን መውጋእቲ ስለዘለኒ ኢሉ ብምሕታቱ ናይ ኣባልነት ክብሩ መንጠሎም መትከል እግሪ ዘይሃቡ ዝሰደድዎ ኣይተጋዳላይን እንድዩ? ኣብ ኣዲስ ኣበባ ተንከራቲቱ ስኣን ዝሕገዞ ዝሞተ ተጋዳላይ ተረሲዑ ስልጣን ዕድመ ልክዕ እንተዘይሓዘኩ ውድብ ትፈረሶ ንዝብል ኣካል ጅግና ዶ ክበሃል ይኸእል? ንኩሉ ናይ ወረዳ ኮሚቴ ኣኪቡ እንተደሊኩም ናብ ምሕላው ኣጣልኩምን ናብ ማሕረስኩምን ክትኸዱ ትኸእሉ ኢኹም ንሕና ንዓኹም ዝውስኽ ደመወዝ የለን ተጋዳላይ ሃለወ ኣይሃለወ ዘይግድሾ እንተተሓዘንሎም ንቲ ሕቶ ደመወዝ ብምልዓሉ ካብ ምግዳልን ዝተባረረን ዝነበሮም ስራሕ ልምዲ ከይወሃቡ ዝተኸልከለን ናይ ትራንስ ሽፈርን መካኒክን የሕጉስ ዶ ይኸውን? ውድብ ኣብ ጥንኩር ኩነታት እውን እንተኾነ መናእሰይ ብድሌቶም መልሚላ ብሰርዓት ሃኒፃ እያ ተጋድል። እዞም ንቲ ናብ ስልጣን ዘብፀሑም ገባር መንእሰይ ረሲዖም ኣብ መልስ ወታደራት ደርጊ ዝለዓለ እመነት ዝነበሮም ዝበስበሱ መራሕትና ነበር ኣብ ወራር ሻዕብያ ንቲ ወራር ክምክቱ ንዝመፁ ገባረር መንእሰይ ብበትሪ እናወቃዕኹም ሰጥ ለበጥ ዝብል ውታደር ግበርዎ ኢሎም መምርሒ ይህቡ ከምዘይነበሩ ሕዚ እዩ ብኢሱ ፀረ ዲሞክራሲ ክባሃል ብኸመይ ዝብል መዐቀኒ እዩ። ዶላር ኣብ ሻንጣ ተሸኪሙ ኣፅዋር ክገዝእ እዩ እናበለ ካብ እስራኤል ናብ ፍሰያ ስራሕ ፈፃሚ እንተመላለስ ግዕዝይና ትሕት ኔሩ ተባሂሉ ሕዚ ወስኹ ይባሃል ኣሎ ብምንታይ መዐረሪ። እንተወሓደ ኣብዚ ሕዚ እዋን ዝተፈላለዩ ነኳል ተጠቂሙ ዝሰርቕ ይህሉ እዩ። ናይ መንግስቲ ስርዓት ዕዲጋ እናሃለወ ባዕሉ ገንዘብ ሕዙ ዝኸይድ ባዓል ስልጣን ከምዘየለ ክረጋግፅ ይደሊ። ጀኔራል እዚ ኩሉ ኣይፈልጥዎን ኣይብልን። ንምንታይ ድኣ ንቲ ዝሓለፈን ንቲ ዘሎ ብኣግባቡ እናፈለጡ ንቲ ናይ ሕዚ

ኩነታት አፀላሚቶም የቅርብም አለው? ሕዚ እውን ሓደ ስምዒት ክጥቀሙ ዝደለዩ ይመስሉ። ድሕሪ ኩቡር መራሕና ህወሓት ይዳኸም ኣሎ ዝብል ኣብቲ ካብ ትግራይ ወፃኢ ዘሎ ትግራዊ ይንፃባረቅ እዩ። ንዚ ስምዒት እዙይ ተጠቂምካ ኣማራጺ ከምዘለካ መስልካ ንምቅራብ እዩ። ብካሊኡ ወገን ድማ እቲ ጉጅለ ምብሰባስ ንዝሰርሖ ታሪካዊ ስሕተት ብናይ ውድብ ስሕተት ዝተፈፀመ ኣመስልካ ንምሸፋን እዩ።

እቲ ሳልሳይ ዓብዪ ስሕተት ኢህወደግ ይኹን ህወሓት ኣውራ ፓርቲ ምኻኖም እቲ ፖለቲካዊ ከይዲ ዝፈጠሮ ውህብ ኩነታት ምዃኑ ክቅበልዎ ኣይከኣሉን። እቶም ኣብ ዓድና ዘለው ፖለቲካዊ ፖርቲታት ዝኸተልዎ ስነ-ሓሳብ፣ ኣብ ውሽጢ ፓርቲ ዘለዎም ዲሞክራሲያዊ ሂወት ኩላትና ንፈልጦ እዩ። ኢህወደግ ከምገዛኢ ፖርቲ እቲ ፖለቲካዊ ስነ-ምህዳር ካብ ምፍጣርን ኣብነት ኾይኑ ካብ ምስራሕን እንታይ ዘይተገበረ እዩ እቲ ሜዳ ፀቢቡ ክብሉ ዝኸኣሉ። እዙይ ንቲ ዳሓር ዘምፅእዎ ናይ ሃገራዊ ዕርቂ መፍትሒ ባይታ ንምንፃፍን ኣብ ደንበ ተቓውሞ ዘሎ ካብ ህወሓት ንዝተፈለዩ ምጥርጣር ንምዝሓል ዝመፀ እዩ። ፓርቲታት ሓሳብን ኣቅሪቦን እቲ ዝሰዓረ ሓሳብ ይመርሕ እቲ ዝተሰዓረ ተቓዋሚ ይኸውን።

4. ሓዲሽ ዶ ተደጋጋሚ ዝቅረብ መማረፂ፡-

ኣብቲ ዕሕፍ ቀሪቦም ዘለው ኣማራፅታት ቅድመ ሕዚ ኣብ ወፃኢ ዘለው ተረፍ ደርግን ኢህአፓን ዘቅርብዎ መማረፂ ወይ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ዘለው ተቓዋሚቲ ዘቅረብዎ ኣማራፅታ እዩም።

- እቲ ሓዲ ኣማራጺ ኢሎም ዘቅመጥዎ ሃገራዊ ዕርቂ ይፈጠር ዝብል እዩ። ምስ እዙይ ብተወሳኺ እተን ናይ ዲሞክራሲን ምምሕዳርን ትካላት ከም ብሓዲሽ ይወደባ ኢሎም ምኸንያቶም ድማ ዝግበዩ ዕልዋ ናይ ገዛኢ ፓርቲ ኣለዎን እዩ ዝብል እዩ። ኩለን መንግስታዊ ትካላት ይኹን ዲሞክራሲያዊ ተቋማት ብዓይኒ ስነ-ሓሳብ ልምዳታዊ መንግስቲ ተቓንዮን ክደላደላ ምግባር እንታይ እዩ ሓጥያቱ? ምኸንያቱ ልምዳታዊ ስነ-ሓሳብ ብኢህወደግ ኣቅራባይነት ብህዝበታት ኢትዮጵያ ዝተመረፀ እቲ ዝበለፀ መማረፂ ስለዝኾነ። ናይ ኢህወደግ ኢድ ኣለውን ዝበሃላ ትካላት ዲሞክራሲ ንቲ ኢህአዴግ ዝምረሓሉ ስነ-ሓሳብ ኣይቀበላ ንምባል እንተዘይኾኑ ኢህወደግ ከምዘይዝውረን ኩሉ ዝፈልጦ ሓቂ እዩ። ከም ሃገራዊ መስመር ይቅበሎ

እየ እስካብ ዝብሉ ንምንታይ እየን እተን ትካላት ክፈርሳ ዝደልዩ ዘለዎ? እዙይ ብተደጋጋሚ ዝሰማዕናዮ ምላሽ ተዋሂቦሉ ዝሓደረ እዩ። ሃገራዊ ዕርቂ ዝብል ኣምር ብሓፈሻ ፀረ ዲሞክራሲ እዩ። ዝተፈላላዩ ሓሳባት ተሸራሽሮም እቲ ዝበለፀ ህዝቢ ከይመርፅ ዝግግት ስለዝኾነ ጥራሕ ዘይኮነስ ተግሪቕኖ ዘይተግሪቑ ረብሓታትን ዝምርሕሎን ኣምራትን ክተዳብል ምፍታን እዩ። ኣብ ዘይማዕበለ ሕ/ሰብ ሕማቕን ፅቦቕን እንተተሓዋዊሶም እቲ ሕማቕ ከምዝዕብልል እውን ዝተፈለጠ እዩ ንመን ረብሓ ኢልካ ክሕወሱ ይድለዩ ከምዘለዉ ፉሉጥ ብምዃን።

➤ እቲ ካሊእ መፍትሒ ዘቐመጥዎ ህዝቢ ንመንግስቲ ዓብዩ ፀቕጢ ክገብር ኣለዎ ፣ ሰብ-ስልጣናት ከምድላዮም ክኸዱ የብሎምን ዝብል እዩ። እዙይ ብጥቕሉሉ እንትረክ ፅቦቕ እዩ ከመይ ጌሩ እዩ ኣብ ዝብል ሕቶ ግን ኣፈላላይ ኣሎ። ንተን ዘለዎ ፓርቲታት ኣብ ስልጣን ብምእታው ወይ ተፈለጥቲ ሰባት ብምውካልን ናብ ፓርላማ ብምእታው ዲና ዝብሉ ዘለውስ ወይስ ዓቕሚ እቲ ህዝቢ ብምጥንኻር እይ እቲ ምሽጥር? ህዝቢ ተጠናኺሩ ንመንግስቲ ክቆግፀር ዝኸእል እቲ ኣብ ገጠራት ኢትዮጵያ ተበታቲኑ ዝነበር ሓረስታይ ካብ ድኸነት እናወፀ መነባብርኡ ምስ ሃገራውን ዓለማውን ዕደጋ ዝተኣሳሰረን ዝገላለውን ክኸውን እንተሎ እዩ። ሃገር በቀል ዝኾነ ማሕበራትን ሕ/ሰራሕ ማሕበራትን ተወዲቡ ምስ መንግስቲ ክደራደር ንፓርቲታት እውን ክፀግነትን እንተኸእሉ እዩ። እዙይ በቲ ተጀሚሩ ዘሎ ድኸነት ናይ ምጥፋእን መነባብሮ ሓረስታይ ክልወጥ እንተኸእሉ እዩ። እቲ ናይ ሃገርና ቐጻልነትን ድሕነትን ሓደጋ እውን ድኸነት ስለዝኾነ። ኣብ ደገ ዝነበሩ ሰባት ኣብ ስልጣን ብምስታፎም መነባብሮ ገጠር ኣይመሓየሽን። ናይ ደገ ሓይልታትን ናይ ውሽጢ ባንዳታትን ድኸነት ዝፈጠሮ ነጻላት እናተጠቐሙ እዮም ክሰርሑ ዝፈትኑ ዘለው ስለዝኾነ ናይ ደገ ፀላእትን ናይ ውሽጢ ባንዳታትን ብነዊሕ ድኸነት ብምጥፋእ ብሓፂር እዋን ንዝተኸተልዎ ስልቲ ዝመጣጠን ስጉምቲ ብምውሳድ እዩ ዝፍታሕ። ብዕርቀ ሰላም ንናይ ሻዕብያ ፀረ-ሰላም ተግባር ኣዕገትን ኣብ ከይዲ ዝኸራ ስለዘይሰኣን።

➤ ካሊእ ዝገረመኒ መፍትሒ ምርጫና ብዓለም ለኸ ተግዘብቲ ዝተሳተፈሉ ህዝቢ ዘሳተፊ ምርጫ ምክያድ የድልየና ዝብል መፍትሒ እዩ። ምርጫ ብውፅኢቱ ብምክባርን እቲ ከይዱ ዲሞክራሲያዊ ክኸውን ምግባርን እዩ ቀንዲ ቁምነገር ዝመስለኒ፡- ጀኔራል ኣብ ምስታፍ ህዝብን ተግዘብትን እዙይ ተሪፉ ኢሎም

አየቆመጡን ግን ህዝቢ ኢ/ያ ዝኣመነሉ ምርጫ ነካይድ ዝብል ከቕድሙ ይፅበ ኔረ ካብ ተግዘብቲ ዝሳተፈሉ ዝብል ሓረግ ዘቕድሙ። ምስቶም ተግዘብቲ ዘለና ናይ ኣካይዳን ናይ ሓሳብ ኣፈላላይ ስለዝፈልጥዎ እዙይ እነኣ ገዲፋ ሓትንኣ ትናፍቕ ዝዓይነቱ ንወፃኢተኛታት ካብ ባዕልኻን ካብ ህዝብኻን ንግብ ምእማን ካብ ጀ/ዓድቃን ዝፅበዮ ሓሳብ ኣይነበረን ካብ ኮነ ግና ዝተለመደ ፅዋ እዩ ሓዱሽ ሓሳብ ኣይኮነንን ካብ ምባል እንታይ ክበሃል ይኸእል።

➤ ኣብ ውሽጢ ኢህወደግ ዘለው ዲሞክራሲያዊ ሓይልታት ዘለኣለም ኣብ ስልጣን ክፀንሑ ይደልዩ እዮም እዙይ እውን ብምፍርራሕ ይፍፀም ስለዘሎ ይተኣረም ዝብል እዩ እውን ካሊእ ምኽሪ ሰሚዕና ኣለና። ኣብ ስልጣን ንነዊሕ ምፅናሕ ክንደዩናይ ምብስባስ ከም ዝፈጥር ብተግባር ነባራት ተጋደልቲ ንፈልጦ እዩ። ኢህወደግ ልምዓታዊ መስመር ንኢትዮጵያ ስለዝጠቐም ዘለኣለም ክነብር ዝድልዩ ሓሳብ ስለዝኾነ ንሱ ሱር ክሰድድን ናይ ሓሳብ ልዕልነት ክረክብ ይስርሕ ከም ዘሎ ይፍለጥ። ይኹን እምበር እቲ ብቅንዕና ንሃገር ዘግልግል ሓላፍነት ከይንዎ ኣብ ስልጣን ንነዊሕ ክፀንሕ ዝግበር ዘሎ ሓይሊ እንተዝወርድ ኔሩ ከምቲ ንሶም ዝነብርዎ ዝተደላደለ ንሮ ከምዝረክብ ምንም ጥርጥር የብሉን እዙይ ጀነራል ባዕሎም ዝምስክርዎ እዩ። ናይ ኢትዮጵያ ስልጣን ፅፍርኻ ኸሊእኻ ንባዕልኻ ብዝተመጠነ ንሮ እናነበርኻ ንካልኦት ምህፍታም እዩ። ልምዓታዊ መማረቂ ሒዙ ንቶም ዝተጀመሩ ዓወታት ዘቐፅል ንቶም ኣብ ኢህወደግ ዝረኣዩ ናይ ኣፈፃፅማ ክፍተታት ዝምልእ ፓርቲ እንተዝርከብ ኣብ ርእሲ ገዓት ብጠስሚ ርግኦ /ኣይስ ክሬም ኦን ኬክ/ ከምዝብልዎ ፈረንጂ እዩ ኔረየ። ይኹን እምበር ጀነራል ውን ዳግም ኣወዳድባ መንግስትን ዲሞክራሲያዊ ትካላትን ይተዓረ፤ ሃገራዊ ዕርቂ ይፍጠር እዩ ዝብሉ እዙይ ንድሕሪት ምምላስ ዶ ኣይኪነን እዩ። ብታሪኻዊ ጉዕዝኡ ከምኡ ዝበለ ሓላፍነት ዝሰመየ ፓርቲ ክሳብ ዝፈጠር ኣውራ ፓርቲ ኾይኑ ምቕፃልና ዘይተርፍ እዩ። ንቲ ነዊሕ ኣብ ስልጣን ምፅናሕ ዝፈጥሮ በሰላ ብምትኸኻእ ንምፍታሕ ንፅዕር ኣለና። “ስልጣንያ ዝለመደስ ካብ ስልጣኑ እንትወርድ ንሩባ ወሪዱ ሓደኸን ቅድሓ ሓደኺን ፅንሓ በለ” ዝብል ምስላ ግን የጋጥመና ኣሎ ንሱ እውን ቃልሲ እዩ ዝፍታሕ።

ብምጥቅላል ጀኔራል ፃድቃን ዝመስለምን ርኣዮምን ነቕፊታን መፍትሒ ሓሳብ ምቕራብም ብቻልሶም ዝረኽብዎ ረብሓ እዩ ንዙይ ክኸበር ዝግበኦ እዩ። ንውድብ ምንቃፎም ከም ፀላኢ ጌርካ ክወስዱ የብሎምን ። ካልኦት ኣካላትን ውልቀ ሰባትን እውን ክፅሕፉ ርኢቶ ክህቡ ይግባእ። ከም መማረፂ እንተተራእዩ ግን ናይ ተቃወምቲ ኢትዮጵያ ዝብልዎ ብዝተፈለዩ ቃላትን ምስ ምፍልላይ ማእኸላይ ኮሚቴ ዘለዎ ምትእስሳር ንምቕራብ ምፍታኖም እንተዘይኾኑ ዝተደገመ እንበር ሓዱሽ መማረፂ የልቦን።

ኣባዲ ኣባይ

07-29-16